

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:1634

av Gunilla Nordgren (M)

Nationella riktlinjer för socialtjänsten vid fosterhemsplaceringar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten till nationella riktlinjer för socialtjänsten när det gäller uppföljning av barn som placeras i fosterhem eller på institution och att hitta samverkansrutiner med barnens hemkommuner för att skolplikten ska fullgöras.

Motivering

De flesta frågor som rör barn tar i första hand sin utgångspunkt i ett föräldraansvar, men det finns också ett gemensamt ansvar för de barn som befinner sig i utsatthet.

Att socialt utsatta barn placeras i fosterfamiljer och på institutioner för att de har det svårt hemma och inte får det bättre, utan ibland ännu sämre, är oacceptabelt. När det gäller barn i familjehem har regeringen givit Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram en modell för att bättre följa upp och lyssna på barnen i familjehem i syfte att låta dem förmedla sina upplevelser om sin vistelse i familjehemmet.

Detta är bra. Trots det konstateras alltför ofta allvarliga brister i omsorgen om barnen. Vanvårdsutredningen 2009 visade på brister som att barn varit ständigt hungriga, fått utstå kränkningar från fosterföräldrar, blivit utsatta för såväl fysisk som psykisk misshandel, inte fått en ordentlig skolgång eller berövats kontakten med sin biologiska familj.

Forskning visar att placerade barn och ungdomar har lägre utbildningsnivå i vuxen ålder än andra jämnåriga. Detta leder enligt Socialstyrelsen till mycket stora överrisker för exempelvis psykisk ohälsa, kriminalitet, missbruk, tonårsgraviditeter och försörjningssvårigheter.

Skolinspektionen gjorde 2009/10 en granskning av samtliga kända HVB som bedrev undervisning. I studien ingick 114 elever från 60 olika kommuner. Inspektionens granskning visade att elevernas rätt till utbildning inskränkts och att beslut och utredningar saknades. Passiviteten hos skolans huvudmän på elevernas ordinarie skola resulterade i att socialtjänstens personal fick fatta avgörande beslut på ett område där man saknade kompetens.

Socialtjänstens arbete med barn som far illa är ofta ett arbete som sker hos enskilda tjänstemän. Det gör att socionomyrket präglas av mycket eget ansvar. Vi måste därför säkerställa att socialtjänsten och socialnämnden har riktlinjer som inte bygger på enskilda tjänstemäns tolkningar. Nationella riktlinjer bör innehålla placerade barns rätt till regelbundna samtal och uppföljningsbesök från socialtjänsten och rutiner för samarbete med hemkommunen för att säkerställa att de placerade barnen får den utbildning de har rätt till. Vi måste ha regelverk som är anpassat till dagens samhälle. Utgångspunkten måste i större utsträckning vara att alltid arbeta utifrån ett barnperspektiv.

Riksdagen bör därför ge regeringen i uppdrag att se över nationella riktlinjer för socialtjänsten för att skapa rutiner för uppföljning av barnens placering samt hur man tillsammans med kommunerna skapar rutiner för att kontrollera att barnen fullgör sin skolplikt samt får sin rätt till utbildning tillgodosedd.

Gunilla Nordgren (M)